

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 31ης Μαρτίου 2004 *

Στην υπόθεση T-216/02,

Fieldturf Inc., με έδρα στο Μόντρεαλ (Καναδάς), εκπροσωπούμενη από τον
P. Baronikians, δικηγόρο,

προσφεύγουσα,

κατά

Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα,
σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), εκπροσωπούμενου από τον O. Waelbroeck,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή ασκηθείσα κατά της απόφασης του
πρώτου τμήματος προσφυγών του Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της
Εσωτερικής Αγοράς (ΓΕΕΑ) της 15ης Μαΐου 2002 (υπόθεση R 462/2001-1),
που αφορά την καταχώριση του λεκτικού σήματος LOOKS LIKE GRASS...
FEELS LIKE GRASS... PLAYS LIKE GRASS ως κοινοτικού σήματος,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους H. Legal, πρόεδρο, V. Tiili και M. Βηλαρά, δικαστές,
γραμματέας: H. Jung

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου
συζητήσεως της 17ης Δεκεμβρίου 2003,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Πραγματικά περιστατικά

- ¹ Στις 19 Ιουνίου 2000, η προσφεύγουσα υπέβαλε αίτηση κοινοτικού σήματος στο Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε.

2 Το λεκτικό σήμα, του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση, είναι LOOKS LIKE GRASS... FEELS LIKE GRASS... PLAYS LIKE GRASS.

3 Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες για τα οποία ζητήθηκε η καταχώριση του σήματος υπάγονται στις κλάσεις 27 και 37 κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας που αφορά τη διεθνή ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση των σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί, και αντιστοιχούν, για κάθε μια από τις κλάσεις αυτές, στην ακόλουθη περιγραφή:

— κλάση 27: «Συνθετικές επικαλύψεις επιφανειών αποτελούμενες από ταινίες συνθετικών ινών κατακόρυφα τοποθετημένες πάνω σε ενίσχυση και εν μέρει καλυμμένες με γέμισμα από μείγμα άμμου και ελαστικών σωματιδίων για ποδόσφαιρο, lacrosse, hockey επί χόρτου, golf και άλλες αθλητικές δραστηριότητες»·

— κλάση 37: «Εγκατάσταση συνθετικών επικαλύψεων επιφανειών αποτελούμενων από ταινίες συνθετικών ινών κατακόρυφα τοποθετημένες πάνω σε ενίσχυση και εν μέρει καλυμμένες με γέμισμα από μείγμα άμμου και ελαστικών σωματιδίων για ποδόσφαιρο, lacrosse, hockey επί χόρτου, golf και άλλες αθλητικές δραστηριότητες».

4 Με απόφαση της 13ης Μαρτίου 2001, ο εξεταστής έκρινε ότι το αιτούμενο σήμα δεν μπορούσε να καταχωριστεί δυνάμει του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που

αφορούσε η αίτηση. Ο εξεταστής έκρινε ότι το αιτούμενο σήμα αποτελείται αποκλειστικώς από ένα πολύ απλό σύνθημα που στερείται οιοδήποτε διακριτικού χαρακτήρα έναντι των συγκεκριμένων προϊόντων και υπηρεσιών. Κατ' αυτόν, η διατύπωση του αιτουμένου σήματος μπορεί εύκολα να γίνει αντιληπτή από το σχετικό κοινό ως παραπέμπουσα απευθείας και αμέσως σε μια θελκτική όψη των συνθετικών επιφανειών. Η ρητορική λάμψη, ο εμφαντικός τόνος και το συμμετρικό σχήμα που προβάλλονται δεν αρκούν για να προσδώσουν στο αιτούμενο σήμα οιοδήποτε διακριτικό χαρακτήρα. Το γεγονός ότι το σήμα αυτό καταχωρίστηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες δεν αποτελεί επαρκή λόγο για να συναχθεί ότι το σήμα αυτό έχει διακριτικό χαρακτήρα.

- 5 Στις 3 Μαΐου 2001, η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή ενώπιον του ΓΕΕΑ, βάσει του άρθρου 59 του κανονισμού 40/94, κατά της απόφασης του εξεταστή. Το υπόμνημα στο οποίο εξέθετε τους λόγους της προσφυγής κατατέθηκε στις 12 Ιουλίου 2001. Επειδή ο εξεταστής δεν δέχθηκε την προσφυγή, αυτή παραπέμφθηκε στο πρώτο τμήμα προσφυγών, στις 20 Ιουλίου 2001, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 60, παράγραφος 2, του κανονισμού 40/94.
- 6 Με απόφαση της 15ης Μαΐου 2002 (στο εξής: προσβαλλομένη απόφαση), που κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα στις 17 Μαΐου 2002, το πρώτο τμήμα προσφυγών απέρριψε την προσφυγή.
- 7 Το τμήμα προσφυγών έκρινε, κατ' ουσίαν, ότι το αιτούμενο σήμα δίνει ένα σαφές και άμεσο μήνυμα ενημερώνοντας τον ενδιαφερόμενο καταναλωτή ότι οι συνθετικές επικαλύψεις επιφανειών της προσφεύγουσας έχουν ιδιότητες που ομοιάζουν πολύ με αυτές του χόρτου και ότι η προσφεύγουσα προβαίνει στην εγκατάσταση συνθετικών επικαλύψεων επιφανειών που έχουν τέτοιες ιδιότητες. Το τμήμα προσφυγών προσέθεσε ότι ο ενδιαφερόμενος καταναλωτής δεν θα μπορεί να διακρίνει τα προϊόντα και τις υπηρεσίες της προσφεύγουσας από αυτά των ανταγωνιστών, που επίσης επιθυμούν να μεταδώσουν την πληροφορία, σε απλή γλώσσα, ότι οι δικές τους συνθετικές επικαλύψεις επιφανειών ομοιάζουν με το χόρτο. Το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι η έλλειψη διακριτικού χαρακτήρα συμφυούς με το αιτούμενο σήμα επιβεβαιώθηκε από το

αποτέλεσμα έρευνας στο διαδίκτυο, από την οποία προκύπτει ότι άλλοι διανομείς παρομοίων προϊόντων χρησιμοποιούν συνήθως όρους όπως «looks like grass», «feels like grass» και «plays like grass», είτε μόνους, είτε σε παρόμοιους ή πανομοιότυπους συνδυασμούς με αυτόν του αιτουμένου σήματος. Τέλος, ενόψει των μηνυμάτων που έχουν καταχωρηθεί ως σήματα από το ΓΕΕΑ, το τμήμα προσφυγών παρατηρεί ότι δεν υπάρχει ειδική κατευθυντήρια γραμμή που πρέπει να ακολουθηθεί κατά την εκτίμηση των συνθημάτων, εφόσον κάθε περίπτωση πρέπει να εκτιμάται βάσει των δικών της προτερημάτων, σε σχέση με τα δηλούμενα προϊόντα και υπηρεσίες.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 8 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 17 Ιουλίου 2002, η προσφεύγουσα άσκησε την παρούσα προσφυγή.
- 9 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τέταρτο τμήμα) αποφάσισε την έναρξη της προφορικής διαδικασίας.
- 10 Επειδή πληροφορήθηκε ότι η προσφεύγουσα δεν θα εμφανιζόταν στη συνεδρίαση της 17ης Δεκεμβρίου 2003, το ΓΕΕΑ επίσης δεν εμφανίστηκε. Το Πρωτοδικείο σημείωσε την απουσία των διαδίκων στα πρακτικά της συνεδριάσεως.
- 11 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την προσβαλλομένη απόφαση·

- να διατάξει το ΓΕΕΑ να καταχωρίσει το αιτούμενο σήμα για όλα τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που αναφέρονται στην αίτηση σήματος·

- να καταδικάσει το ΓΕΕΑ στα δικαστικά έξοδα.

12 Το ΓΕΕΑ ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη καθόσον αφορά διαταγή προς καταχώριση του αιτουμένου σήματος·

- να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη κατά τα λοιπά·

- να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του παραδεκτού του αιτήματος περί διαταγής

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 13 Η προσφεύγουσα ζητεί να διαταχθεί το ΓΕΕΑ να καταχωρίσει το αιτούμενο σήμα για όλα τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που αναφέρονται στην αίτηση σήματος.

- 14 Το ΓΕΕΑ ισχυρίζεται ότι δεν απόκειται στο Πρωτοδικείο να του απευθύνει μια τέτοια διαταγή.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 15 Κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο προσφυγής που ασκείται ενώπιον του κοινοτικού δικαστή κατά της αποφάσεως τμήματος προσφυγών του ΓΕΕΑ, το ΓΕΕΑ υποχρεούται, σύμφωνα με το άρθρο 63, παράγραφος 6, του κανονισμού 40/94, να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση της αποφάσεως του εν λόγω δικαστηρίου. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο δεν μπορεί να απευθύνει διαταγή στο ΓΕΕΑ [αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 31ης Ιανουαρίου 2001, T-331/99, Mitsubishi HiTec Paper Bielefeld κατά ΓΕΕΑ (Giroform), Συλλογή 2001, σ. II-433, σκέψη 33, και της 23ης Οκτωβρίου 2002, T-388/00, Institut für Lernsysteme κατά ΓΕΕΑ — Educational Services (ELS), Συλλογή 2002, σ. II-4301, σκέψη 19].
- 16 Επομένως, το δεύτερο από τα αιτήματα της προσφεύγουσας, δηλαδή να απευθύνει το Πρωτοδικείο διαταγή στο ΓΕΕΑ για να καταχωρίσει αυτό το αιτούμενο σήμα, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο.

Επί της ουσίας

- 17 Η προσφεύγουσα προβάλλει, κατ' ουσίαν, δύο λόγους, οι οποίοι αντλούνται, αντιστοίχως, από παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 και από παράβαση του άρθρου 73 του ίδιου κανονισμού.

Επί του πρώτου λόγου, που αντλείται από παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄ του κανονισμού 40/94

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 18 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το αιτούμενο σήμα εμφανίζει τον ελάχιστο διακριτικό χαρακτήρα που απαιτείται για να δικαιολογείται η καταχώρισή του και προσθέτει ότι, τουλάχιστον ως προς τις υπηρεσίες που αναφέρονται στην αίτηση σήματος, το σήμα αυτό δεν είναι περιγραφικό.
- 19 Πράγματι, το αιτούμενο σήμα εμφανίζει μια γραμματική και ρυθμική δομή που δεν είναι πολύ συνηθισμένη. Η πολλαπλή χρήση των λέξεων «like grass» προσδίδει στο αιτούμενο σήμα τυπικό χαρακτήρα και ρητορική λάμψη, η δε συμμετρική σύνθεσή του από τρία μέρη δημιουργεί έναν εμφαντικό τόνο, αποτελέσματα που επιτρέπουν στον καταναλωτή να αναγνωρίζει και να θυμάται το εν λόγω σήμα ως ένδειξη της προελεύσεως των προϊόντων και υπηρεσιών της προσφεύγουσας. Το αιτούμενο σήμα είναι επινοητικό και έχει οπτικό χαρακτήρα λόγω της τακτικής επαναλήψεως της αυτής σειράς που αποτελείται από ένα μονοσύλλαβο ρήμα, το «like», το «grass» και το «...». Η σημασία του αιτουμένου σήματος είναι αόριστη και πολλαπλή, ενόψει του γεγονότος ότι οι λέξεις «look», «feel» και «play» μπορούν να νοούνται τόσο υπό την έννοια του ενεργητικού όσο και υπό την έννοια του αμετάβατου ρήματος. «Plays like grass», ειδικότερα, δεν αποτελεί συνήθη δομή και υπαγορεύει την ακόλουθη ασυνήθιστη έννοια: κάτι παίζει κατά τον αυτόν τρόπο που παίζει το χόρτο.
- 20 Επί πλέον, η προσβαλλομένη απόφαση είναι αντίθετη προς την απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Δεκεμβρίου 2001, T-138/00, Ergo Möbelwerk κατά ΓΕΕΑ (DAS PRINZIP DER BEQUEMLICHKEIT) (Συλλογή 2001, σ. II-3739), με την οποία το Πρωτοδικείο έκρινε ότι απορριπτική απόφαση βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94 δικαιολογείται μόνον αν αποδεικνύεται ότι ο συνδυασμός των οικείων λέξεων χρησιμοποιείται συνήθως στις εμπορικές και, ειδικότερα, διαφημιστικές ανακοινώσεις για τα

δηλούμενα προϊόντα και υπηρεσίες. Συναφώς, οι διαφημίσεις που παρατίθενται από το τμήμα προσφυγών σε υποσημείωση, στη σκέψη 12 της προσβαλλομένης αποφάσεως, στερούνται λυσιτέλειας, εφόσον αφορούν μόνο την αμερικανική αγορά. Εξάλλου, μια από αυτές προκύπτει από εγκεκριμένη χρήση του αμερικανικού σήματος LOOKS LIKE GRASS... FEELS LIKE GRASS... PLAYS LIKE GRASS του οποίου δικαιούχος είναι η προσφεύγουσα.

- 21 Το ΓΕΕΑ εμμένει ότι το τμήμα προσφυγών βασίμως έκρινε ότι το αιτούμενο σήμα δεν έχει διακριτικό χαρακτήρα για τα δηλούμενα προϊόντα και υπηρεσίες έναντι του σχετικού κοινού.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 22 Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, δεν γίνονται δεκτά για καταχώριση τα «σήματα που στερούνται διακριτικού χαρακτήρα».
- 23 Στερούνται διακριτικού χαρακτήρα, υπό την έννοια της ανωτέρω διατάξεως, τα σημεία που δεν μπορούν να ασκήσουν την ουσιαστική λειτουργία του σήματος, δηλαδή αυτήν της αναγνώρισεως της προελεύσεως του προϊόντος ή της υπηρεσίας για να επιτραπεί με τον τρόπο αυτό στον καταναλωτή που αποκτά το προϊόν ή την υπηρεσία που δηλώνει το σήμα να προβεί, σε περίπτωση μεταγενέστερης αποκτήσεως, στην αυτή επιλογή αν η εμπειρία αποδεικνύεται θετική ή να προσβεί σε άλλη επιλογή αν αποδεικνύεται αρνητική [αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 27ης Φεβρουαρίου 2002, T-79/00, Rewe-Zentral κατά ΓΕΕΑ (LITE), Συλλογή 2002, σ. II-705, σκέψη 26· της 20ής Νοεμβρίου 2002, T-79/01 και T-86/01, Bosch κατά ΓΕΕΑ (Kit Pro και Kit Super Pro), Συλλογή 2002, σ. II-4881, σκέψη 19· της 5ης Δεκεμβρίου 2002, T-130/01, Sykes Enterprises κατά ΓΕΕΑ (REAL PEOPLE, REAL SOLUTIONS), Συλλογή 2002, σ. II-5179, σκέψη 18, και της 30ής Απριλίου 2003, T-324/01 και T-110/02, Axions και Belce κατά ΓΕΕΑ (Σχηματική παράσταση πούρου σε χρώμα καφέ και σχηματική παράσταση ράβδου χρυσού σε χρώμα χρυσαφί), Συλλογή 2003, σ. II-1897, σκέψη 29].

- 24 Τα σήματα τα οποία αφορά το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 είναι, μεταξύ άλλων, αυτά τα οποία, από απόψεως του σχετικού κοινού, χρησιμοποιούνται συνήθως, στο εμπόριο, για την παρουσίαση των οικείων προϊόντων ή υπηρεσιών ή ως προς τα οποία υφίστανται, τουλάχιστον, συγκεκριμένες ενδείξεις που επιτρέπουν να συναχθεί το συμπέρασμα ότι μπορούν να χρησιμοποιούνται κατ' αυτόν τον τρόπο (προπαρατεθείσες αποφάσεις Kit Pro και Kit Super Pro, σκέψη 19, και Σχηματική παράσταση πούρου σε χρώμα καφέ και σχηματική παράσταση ράβδου χρυσού σε χρώμα χρυσαφί, σκέψεις 44 και 45).
- 25 Η καταχώριση σήματος που αποτελείται από σημεία ή ενδείξεις που χρησιμοποιούνται εξάλλου ως διαφημιστικά συνθήματα, ενδείξεις ποιότητας ή εκφράσεις που ωθούν στην αγορά των εν λόγω προϊόντων ή υπηρεσιών που δηλώνονται με το σήμα αυτό δεν αποκλείεται, καθεαυτή, λόγω μιας τέτοιας χρήσεως. Εντούτοις, ένα σημείο το οποίο, όπως ένα διαφημιστικό σύνθημα, πληροί άλλες λειτουργίες από αυτήν του σήματος δεν έχει διακριτικό χαρακτήρα υπό την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 παρά μόνον αν μπορεί να γίνει άμεσα αντιληπτό ως ένδειξη της εμπορικής προελεύσεως των δηλουμένων προϊόντων ή υπηρεσιών προκειμένου να καταστεί δυνατό στο σχετικό κοινό να διακρίνει χωρίς το ενδεχόμενο συγχύσεως τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες του δικαιούχου του σήματος από αυτά που έχουν άλλη εμπορική προέλευση (προπαρατεθείσα απόφαση REAL PEOPLE, REAL SOLUTIONS, σκέψεις 19 και 20).
- 26 Τέλος, ο διακριτικός χαρακτήρας ενός σήματος μπορεί μόνο να εκτιμάται, αφενός, σε σχέση με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες ζητείται η καταχώριση και, αφετέρου, σε σχέση με την αντίληψη που έχει σχετικώς το συναφές κοινό (προπαρατεθείσες αποφάσεις LITE, σκέψη 27· Kit Pro και Kit Super Pro, σκέψη 20, και Σχηματική παράσταση πούρου σε χρώμα καφέ και σχηματική παράσταση ράβδου χρυσού σε χρώμα χρυσαφί, σκέψη 30).
- 27 Όσον αφορά τα δηλούμενα προϊόντα και υπηρεσίες, πρόκειται για το συνθετικό χόρτο και τις υπηρεσίες εγκαταστάσεως του προϊόντος αυτού.

- 28 Όσον αφορά το συναφές κοινό, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι πρόκειται όχι μόνο για αθλητικούς ομίλους, αθλητικές ομοσπονδίες και διοργανωτές αθλητικών γεγονότων, αλλά γενικότερα για τελικούς καταναλωτές που είναι ευλόγως ενημερωμένοι και προσεκτικοί, οι οποίοι μπορούν, πράγματι, να οδηγηθούν, για τις προσωπικές τους ανάγκες, στη χρήση των προϊόντων και υπηρεσιών της προσφεύγουσας. Εξάλλου, δεδομένου ότι το αιτούμενο σήμα είναι στην αγγλική γλώσσα, το συναφές κοινό είναι ένα αγγλόφωνο κοινό (βλ., υπό την έννοια αυτή, προπαρατεθείσα απόφαση Kit Pro και Kit Super Pro, σκέψη 21).
- 29 Όσον αφορά το αιτούμενο σήμα, το κύριο επιχείρημα της προσφεύγουσας συνίσταται στον ισχυρισμό ότι, λαμβάνοντας υπόψη την όχι πολύ συνηθισμένη γραμματική και ρυθμική δομή του, το σήμα LOOKS LIKE GRASS... FEELS LIKE GRASS... PLAYS LIKE GRASS εμφανίζει τον ελάχιστο διακριτικό χαρακτήρα που απαιτείται για να δικαιολογηθεί η καταχώρισή του. Η προσφεύγουσα επικαλείται τη συμμετρική δομή του σήματος αυτού και διεκδικεί ως προς αυτό κτητικό χαρακτήρα, ρυθμό, ρητορική «λάμψη».
- 30 Όσον αφορά τα προϊόντα που αναφέρονται στην αίτηση σήματος, δεν συντρέχει λόγος αμφισβήτησης της εκτιμήσεως του τμήματος προσφυγών, σύμφωνα με την οποία το αιτούμενο σήμα δεν εμφανίζει, καθεαυτό, κάποιο στοιχείο που να μπορεί να του προσδώσει διακριτικό χαρακτήρα. Πράγματι, όπως ορθώς παρατηρεί το ΓΕΕΑ, το αιτούμενο σήμα αποτελεί απλώς μια συνηθη διαδοχική παρουσίαση τριών ισχυρισμών, χωρίς διαφορούμενα, που αφορούν τις ιδιότητες των προϊόντων. Αντίθετα προς τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας, η έκφραση «plays like grass» ουδόλως υπαγορεύει την ασυνήθιστη έννοια «κάτι παίζει όπως παίζει το χόρτο». Το σήμα LOOKS LIKE GRASS... FEELS LIKE GRASS... PLAYS LIKE GRASS υπαγορεύει αντιθέτως την ακόλουθη σαφή και άμεση έννοια: «Έχει την ίδια εμφάνιση με το χόρτο... Παρέχει την ίδια αίσθηση με το χόρτο ... Είναι τόσο κατάλληλο για το παιχνίδι όσο και το χόρτο». Επομένως, το εν λόγω σήμα ενημερώνει άμεσα το σχετικό κοινό ότι τα προϊόντα στα οποία αναφέρεται η αίτηση σήματος (επιφάνειες συνθετικού χόρτου) εμφανίζουν παρόμοιες ιδιότητες με αυτές του φυσικού χόρτου.

- 31 Το Πρωτοδικείο κρίνει εξάλλου, όπως και το ΓΕΕΑ, ότι το αιτούμενο σήμα δεν εμφανίζει καμία ρητορική «λάμψη», κανέναν ιδιαίτερο ποιητικό χαρακτήρα ούτε ιδιαίτερο ρυθμό δυνάμενο να του προσδώσει διακριτικό χαρακτήρα. Ακόμη και αν υποθεθεί ότι το σήμα αυτό παράγει τα εν λόγω αποτελέσματα, αυτά εν πάση περιπτώσει είναι πολύ συγκεχυμένα και δεν οδηγούν τον σχετικό καταναλωτή να διακρίνει σ' αυτό κάτι άλλο εκτός μιας διατυπώσεως προσφοράς που εφαρμόζεται εν γένει στα συνθετικά χόρτα και, επομένως, που δεν μπορεί να δηλώνει την προέλευση των εν λόγω προϊόντων.
- 32 Ως προς τις υπηρεσίες που αναφέρονται στην αίτηση σήματος, το τμήμα προσφυγών και το ΓΕΕΑ εφαρμόζουν την ίδια συλλογιστική με αυτή που εφαρμόζουν ως προς τα προϊόντα. Έτσι, στη σκέψη 11 της προσβαλλομένης αποφάσεως, το τμήμα προσφυγών, αφού διαπίστωσε ότι το αιτούμενο σήμα αποσκοπεί σαφώς να ενημερώνει τους καταναλωτές ότι τα προϊόντα που αναφέρονται στην αίτηση σήματος εμφανίζουν παρόμοιες ιδιότητες με αυτές του φυσικού χόρτου, προσθέτει ότι, «κατά τον αυτό τρόπο, [το σήμα αυτό] ενημερώνει τους καταναλωτές ότι η προσφεύγουσα εγκαθιστά (υπηρεσίες της κλάσεως 37) συνθετικό χόρτο που εμφανίζει τις ιδιότητες αυτές».
- 33 Δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι, ως προς τις υπηρεσίες εγκαταστάσεως συνθετικού χόρτου, το αιτούμενο σήμα μπορεί να έχει διακριτικό χαρακτήρα. Πάντως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα ζήτησε την καταχώριση του σήματος αυτού τόσο για το συνθετικό χόρτο όσο και για τις υπηρεσίες εγκαταστάσεως του προϊόντος αυτού, χωρίς να προβεί σε διάκριση και, ιδίως, χωρίς να ζητήσει τον περιορισμό της αιτήσεως σήματος μόνο στις υπηρεσίες για την περίπτωση που η αίτηση αυτή απορριφθεί ως προς τα προϊόντα. Η κατάσταση αυτή είναι παρόμοια με εκείνη που απαντά στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η αίτηση σήματος αφορά ολόκληρη κλάση κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας, χωρίς περιορισμό εκ μέρους του αιτούντος του σήματος [αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 27ης Φεβρουαρίου 2002, T-106/00, Streamserve κατά ΓΕΕΑ (STREAMSERVE), Συλλογή 2002, σ. II-723, σκέψη 46 της 20ής Μαρτίου 2002, T-355/00, DaimlerChrysler κατά ΓΕΕΑ (TELE AID), Συλλογή 2002, σ. II-1939, σκέψη 40, και της 26ης Νοεμβρίου 2003, T-222/02, HERON Robotunits κατά ΓΕΕΑ (ROBOTUNITS), Συλλογή 2003, σ. II-4995, σκέψη 46]. Η κατάσταση αυτή λαμβάνει υπόψη, επίσης και κυρίως, το γεγονός ότι οι υπηρεσίες και τα προϊόντα που αναφέρονται στην αίτηση σήματος της προσφεύγουσας συνδέονται αναπόσπαστα, δεδομένου ότι αντικείμενο των υπηρεσιών αυτών μπορεί να είναι μόνον η εγκατάσταση των εν λόγω

προϊόντων (βλ., ως παράδειγμα για τη λήψη υπόψη της σχέσεως που ενώνει προϊόντα με υπηρεσίες, την προπαρατεθείσα απόφαση TELE AID, σκέψη 35). Στο πλαίσιο αυτό, το τμήμα προσφυγών εφάρμοσε ορθώς κοινή λύση για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που αναφέρονται στην αίτηση σήματος, εκτιμώντας ότι το σήμα του οποίου ζητούνταν η καταχώριση δεν μπορούσε, ούτε ως προς τα μεν ούτε και ως προς τις δε, να γίνεται αντιληπτό αμέσως ως ένδειξη προελεύσεως, αλλά μόνο ως σύνθημα προσφοράς που ενημερώνει τον καταναλωτή ότι το διατιθέμενο στο εμπόριο και εγκαθιστάμενο από την προσφεύγουσα χόρτο εμφανίζει παρόμοιες ιδιότητες με αυτές του φυσικού χόρτου.

34 Όσον αφορά τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας, σύμφωνα με τον οποίο η προσβαλλομένη απόφαση, μη αποδεικνύοντας ότι η χρήση του αιτούμενου σήματος είναι συνήθης, είναι αντίθετη προς την προπαρατεθείσα απόφαση DAS PRINZIP DER BEQUEMLICHKEIT, αρκεί να αναφερθεί ότι, κατά τη μεταγενέστερη της αποφάσεως αυτής νομολογία, τα σήματα στα οποία αναφέρεται το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 δεν είναι μόνον εκείνα των οποίων η χρήση είναι συνήθης, στο εμπόριο, για την παρουσίαση των οικείων προϊόντων ή υπηρεσιών, αλλά επίσης εκείνα τα σήματα ως προς τα οποία αυτό είναι δυνατόν (βλ., υπό την έννοια αυτή, προπαρατεθείσα απόφαση Kit Pro και Kit Super Pro, σκέψη 19, και την παρατιθέμενη νομολογία). Διαπιστώνοντας κατ' ουσίαν ότι το αιτούμενο σήμα ενημερώνει τους καταναλωτές, με συνήθεις όρους, για τη φύση και τα πλεονεκτήματα ή τις ιδιότητες των συγκεκριμένων προϊόντων και υπηρεσιών, το τμήμα προσφυγών απέδειξε επαρκώς από νομική άποψη, στη σκέψη 11 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι το σήμα αυτό μπορεί να χρησιμοποιείται συνήθως στο εμπόριο για την παρουσίαση των εν λόγω προϊόντων και υπηρεσιών.

35 Από το σύνολο των περιστάσεων αυτών προκύπτει ότι το αιτούμενο σήμα δεν μπορεί να γίνεται αμέσως αντιληπτό ως ένδειξη της εμπορικής προελεύσεως των συγκεκριμένων προϊόντων και υπηρεσιών αλλ' ως απλό σύνθημα προσφοράς (βλ., υπό την έννοια αυτή, προπαρατεθείσα απόφαση REAL PEOPLE, REAL SOLUTIONS, σκέψεις 20 και 28).

36 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο παρών λόγος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του δευτέρου λόγου που αντλείται από παράβαση του άρθρου 73 του κανονισμού 40/94

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 37 Η προσφεύγουσα προσάπτει στο ΓΕΕΑ παράβαση του άρθρου 73 του κανονισμού 40/94, καθόσον αυτή δεν είχε τη δυνατότητα να υποβάλει παρατηρήσεις επί του αποτελέσματος έρευνας στο Διαδίκτυο που πραγματοποίησε το τμήμα προσφυγών και παρέθεσε σε υποσημείωση, στο σημείο 12 της προσβαλλομένης απόφασης.
- 38 Το ΓΕΕΑ αμφισβητεί ότι το τμήμα προσφυγών παρέβη το άρθρο 73 του κανονισμού 40/94.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 39 Κατά το άρθρο 73 του κανονισμού 40/94, οι αποφάσεις του ΓΕΕΑ μπορούν να βασίζονται μόνο στους λόγους επί των οποίων οι διάδικοι μπόρεσαν να λάβουν θέση.
- 40 Δεν αμφισβητείται ότι η έρευνα στο Διαδίκτυο, την οποία αναφέρει η προσβαλλομένη απόφαση, δεν ανακοινώθηκε στην προσφεύγουσα.

- 41 Πάντως, το γεγονός αυτό δεν μπορεί να επιφέρει την ακύρωση της προσβαλλομένης απόφασης. Πράγματι, κατόπιν αυτοτελούς συλλογισμού σε σχέση με την εν λόγω αναφορά σε έρευνα στο Διαδίκτυο, συλλογισμού τον οποίο εξάλλου ήδη γνώριζε η προσφεύγουσα διότι αυτόν ακολούθησε ο εξεταστής, το τμήμα προσφυγών κατέληξε, με την προσβαλλομένη απόφαση, στο συμπέρασμα ότι το αιτούμενο σήμα στερείται ιδιαίζόντως διακριτικού χαρακτήρα. Η επίδικη αναφορά στην έρευνα στο Διαδίκτυο έγινε μόνο προκειμένου να επιβεβαιωθεί η ορθότητα του συμπεράσματος αυτού.
- 42 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο λόγος που αντλείται από παράβαση του άρθρου 73 του κανονισμού 40/94 πρέπει να απορριφθεί.
- 43 Λαμβάνοντας υπόψη όλες τις προεκτεθείσες σκέψεις, η παρούσα προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 44 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα. Επειδή η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το αίτημα του ΓΕΕΑ.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΪΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) **Απορρίπτει την προσφυγή.**

- 2) **Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.**

Legal

Tiili

Βηλαράς

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 31 Μαρτίου 2004.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

H. Legal